No. 1614 Zaterdag 5 December 1914. 31ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Niet veel verder.

We hebben een weekje overgeslagen, in de hoop, een volgend Overzicht wat interessanter te kunnen maken, maar ook nu weer luidt het slot van alle nieuwsberichten: „Niet veel verder!"

Evenwel, men kan eenige meerdere activiteit bespeuren bij de Duitschers; ze vechten over de geheele linie van Bixschooten tot Lens, dat is van recht tegenover Nieuwpoort tot recht tegenover Calais.

Maar opschieten doen ze niet. Ze zoeken een doortocht bij Dixmuiden, beproeven het bij Yperen, wagen het opnieuw bij Armentières, doch overal worden ze teruggeslagen. Reeds bijna twee volle maanden staan ze daar tusschen Yzer en Lijs, en hebben slechts eenige steden gebombardeerd en gedeeltelijk verwoest. De verbondenen schijnen sterk te zijn en laten den vijand kalm doorvechten en zijn manschappen offeren; ze houden hem met opzet heel ver van huis om den ammunitie- en proviandaanvoer des te moeilijker te maken en de onderlinge voeling en communicatie des te bezwaarlijker. Blijkbaar is hun taktiek er op gericht den Duitscher te verzwakken en uit te putten. De verliezen der Duitschers zijn buitengewoon groot.

Niet slechts President Poincaré, heeft de troepen bezocht en Grl. Joffre gedecoreerd met de hoogste militaire onderscheiding, maar zelfs Koning George is van Engeland overgestoken en heeft zich naar het hoofdkwartier der Verbondenen begeven om te getuigen van zijn groote tevredenheid. De Prins van Wales heeft zich ook bij het leger aangesloten.

Men schijnt daar vol goeden moed; doch ook de Duitscher geeft nog weinig teekenen, dat hij van plan is den strijd op te geven.

Hoe lang nog?

Onder het vuur.

De „Temps" bevat een verhaal omtrent een gevecht bij Tracy-le Mont (Oise), gegeven door een korporaal-brancardier. Het volgende is hieraan ontleend:

De actie is begonnen. Het duel tusschen onze „75" en hunne geraasmakende granaten neemt een aanvang. Beneden, bij een boerderij, die zich naar het Oosten als een groote, groene massa tegen den hemel afteekent, zijn twee batterijen opgesteld, die den vijand overstelpen met een regen van granaten. Een ver geknetter bewijst, dat ook de infanterie in den strijd betrokken is. De Duitsche mitrailleuses, waarvan wij het voortdurend krakend rollen als van een koffiemolen hooren, zouden in de Fransche rijen schade kunnen brengen, en daarom moet de gezondheidsdienst zoo dicht mogelijk het gevechtscentrum naderen, om hen, die misschien zullen bezwijken, te steunen.

De taak der doktoren, der ziekenverplegers en der brancardiers staat voor moeilijkheden, waarvan het publiek en ook vele der strijdenden zich geen rekenschap geven. Algemeen neemt men aan, dat de gezondheidsdienst tusschenbeide komt na het staken van het vuren en gedurende het gevecht achter de linies blijft. Dit is wel de taak van de speciale divisies van verplegers en brancardiers, die gewonden naar de hospitalen moeten brengen. De doktoren van het regiment echter zijn te midden der strijders. Verplicht niet op dekking te letten, om de gewonden te halen, die zij onder het vuren verbinden, kunnen zij niet, als de soldaten in de loopgraven, zich veilig verschansen en zijn zij dus veel meer blootgesteld.

De boerderij van Quennevières was ons aangewezen als dienende tot toevluchtsoord voor vele Fransche en Duitsche gewonden. Doch zoo de artillerie het al niet onmogelijk maakte, de boerderij te naderen, de onderneming was toch zeer gevaarlijk. De weg van twee kilometer rolde uit als een wit lint met zwarte vlekken — daar, waar de granaten reeds gaten in den grond hadden geslagen. Een wandeling op dien weg had niets aanlokkelijks.

De dokters aarzelden geen oogenblik. Ik volgde mijn chefs, ofschoon twijfelende aan het succes van deze gevaarlijke onderneming. Wij bereikten de hoogte, waar de Fransche batterijen langs den weg waren opgesteld. Hier begon eerst het gevaar. Rechts en links was de grond als een schuimspaan gebarsten door de granaten; in een veld lagen drie koeien naast elkaar: zij schenen te slapen. Toen wij naderbij kwamen, zagen wij, dat de drie koeien door een en dezelfde granaat waren gedood. Overal op de vruchtbare aarde, warm onder de vroolijke zon, rustten soldaten in hun laatsten slaap.

Onze granaten vlogen thans over onze hoofden. De losbarstingen, sterk en kort, volgden elkander van nabij op en het geluid schokte de lucht. In de verte een bekend gekners als van een karrewiel, dat slecht gesmeerd is, het geronk als van een kamrad, dat sterker wordt tot een ontzettend gehuil, om ineens te eindigen. De granaat heeft den grond geraakt, honderd meters achter ons, waar zij ontploft in een regen van steenen en stukken staal, en vreeselijk geweld.

Wij naderen de boerderij; de beide zijden van den weg zijn met boomen beplant, doch er staan nog slechts stronken, sommige zijn de boomen van boven tot onder gespleten, de takken gescheurd en gebroken door de kogels en de ontploffingen der granaten. Overal, rechts en links, voor ons op den weg, diepe gaten, die de plaatsen aanwijzen, waar de granaten gevallen zijn. De grond is overdekt met stukken staal met scherpe randen, dikwijls zeer zwaar van gewicht. De muren van de boerderij, die zeer uitgestrekt schijnt, zijn hier en daar verwoest. Alles wijst er op, dat de Duitsche kanonnen hardnekkig op de boerderij gericht waren die, naar zij meenen, een verschansing vormt voor onze artillerie.

Doch het gekners doet zich opnieuw hooren, thans met een bijzonder geluid, dat zij, die het eens gehoord hebben, nooit kunnen vergeten. De granaat komt recht op ons af. Een geronk als van een motor, een woedend gesis. In een oogwenk liggen wij op den grond, op den buik, den neus in het slijk. Wij wachten lang. Ieder van ons heeft den tijd zich af te vragen: „Is het voor mij thans? Gaat de granaat verder vallen, of hier?" En opnieuw stijgt de stroom der herinneringen op en de gedroomde toekomst verschijnt voor een laatste maal zoo schitterend.

Doch de windhoos gaat voorbij; vier, vijf, zes granaten verscheuren de lucht met een gehuil; het oogenblik is verschrikkelijk; wij drukken ons plat tegen den grond. Eenige seconden gaan voorbij en duizenden splinters vallen als een regenbui op de muren en de boomen.

Men staat op, met slijk bedekt, maar toch weer op de beenen. Een vage lucht van dynamiet in de atmosfeer. Een stuk van den muur is door de ontploffing weggerukt. Geen gewonden. Alles gaat goed.

Wij gaan de poort door; de groote binnenhof is kalm; alles is in orde. Door de open deuren der stallen zien wij de goede, vreedzame, onverschillige koeien. Niets wijst in dit knusse en rustige interieur eener boerderij op de tragische worsteling, die zich in den omtrek ontkketent.

Wij treden binnen; de keuken en drie kamers zijn vol gewonden; Fransche en Duitsche uniformen dooreen; enkele officieren. Zes ongekwetste Duitsche soldaten, waarvan drie den Rooden Kruisband dragen, verzorgen alle gewonden — ik moet het hun ter eere zeggen — met de zelfde nauwlettendheid. Wij vinden ook met genoegen hier een Franschen dokter en verplegers terug.

Sommige dezer ongelukkigen, uitgestrekt op het bloedige stroo, hadden ontzettende kwetsuren. En steeds kwamen er meer, overal vandaan. De boerderij scheen hun een laatste toevluchtsoord en zij sleepten zich zoo goed en zoo kwaad als het ging, naar deze schuilplaats, die voor velen hunner een graf zou worden.

Na een uur zijn er gewonden in alle hoeken, tot op de treden der trap. Zij, die het meest ernstig zijn gekwetst, liggen op bedden en matrassen uitgestrekt. Een soldaat vraagt te drinken; en wanneer hij zich opheft, de hand uitstrekkende naar een glas water, dat men hem reikt, treft een kogel, door het luik heen, hem in het hart. Zonder een klacht valt de ongelukkige achterover. De aanwezigen maken geen beweging, spreken geen woord. Waarom? Hun beurt zal misschien in een oogenblik komen. Waarom zich beklagen? Zij hebben reeds zooveel gezien. Het hart is dood voor het lijden. En rondom woeden de kogels en de granaten, de boomen ontwortelend en de muren vaneen scheurend.

Een pooze van kalmte staat aan de brancardiers toe de meeste gewonden weg te brengen. Mijne doktoren blijven alleen met de laatste gewonden en met de Duitschers, die ons vol moed helpen. Het is drie uur in den namiddag. Het bombardement, na een oogenblik van kalmte, wordt hervat, woedender dan ooit. De granaten fluiten zonder ophouden.

Een adjudant, die een vreeselijke wonde heeft, smeekt ons: „Goede vrienden, ik bid u, legt mij uit medelijden in het rijtuig!" In het rijtuig zijn, dat op't binnenhof een nieuwe rustpooze afwacht om nieuwe gewonden weg te brengen, schijnt voor den ongelukkige de zekerheid, dat hij zal worden weggebracht. Wij voldoen aan zijn verlangen. Nauwelijks rust hij in het voertuig of een shrapnel ontploft en strekt hem dood neer in den wagen, dien hij als zijn redding beschouwde.

Het schieten wordt juister. De doktoren echter, onverschillig voor de steeds meer dreigende gevaren, wijden zich aan de gewonden. De granaten vallen steeds dichter bij de plaats, waar wij ons bevinden. De meeste belendende gebouwen zijn ingestort. In den stal loeien de verschrikte koeien.

Een gewonde roept mij in de keuken. De ongelukige, door een kogel in de borst getroffen heigt. Hij steunt zich op het bloedige stroo. Met de andere hand zoekt hij in zijne borst, in zijn stijve kapotjas, zwaar van geronnen bloed, die hij mij met de oogen vol tranen overreikt:

„Zoo aanstonds zal het gedaan zijn, niet? zegt hij. Wij zullen er ongetwijfeld beiden niet doorkomen. Maar als je ontsnapt, neem dan dezen brief mee."

Hij zwijgt. Een granaat vliegt voorbij om twintig meter verder op den weg neer te vallen. De arme jonge kijkt mij aan en glimlacht droevig door zijne tranen heen. Ik neem den brief, die hij mij overreikt „Mijn verloofde!" murmelt hij. En ik zie in zijne rood-bebloede vingers een kleine lok van zwart haar, die hij aan zijne lippen brengt in een kus van oneindige teeder heid.

Ik ga naast den gewonde zitten; nauwelijtst luisterend in een spanning van alle zenuwen en alle spieren. Wij wachten nu den dood met ongeduld. Na al onze energie te hebben aangewend om tegen den dood te strijden, na onzen plicht te hebben vervuld, wenschen wij bijna te sterven. En dan zie ik den dood. Wanneer ik de oogen opsla naar de zoldering, zie ik de kalk barsten en splijten en in een gapende opening verschijnt het voorste gedeelte van een reusachtige granaat......

De zoldering stort in; terzelfdertijd hooren wij het sinistere gekraak der balken en de schrikwekkende ontploffing. Het wordt nacht in mijn hoofd; ik hoor zelfs niet de losbarstingen, die de muren treffen. Dan kom ik tot mij zelven, half gestikt door het stof en de gassen van het verbrande dynamiet......

De lucht wordt langzamerhand zuiverder. Het huis is van boven

L' Apologetique de la Guerre.

De pastoor van Transloy.

De pastoor van Transloy in het bisdom van Atrecht, waar verwoed gevochten is, heeft op groote schaal het christelijk liefdewerk van het begraven der dooden beoefend. De bewoners van zijn parochie waren gevlucht, en dikwijls geheel alleen zocht de pastoor de slagvelden af voor het begraven der dooden. In enkele dagen en nachten (want ook des nachts gunde hij zich geen rust) begroef hij er zevenhonderd. Bij het licht eener lantaarn dolf hij bij de invallende duisternis de graven, en ureolang was hij aldus de eenig levende ziel in het eenzame lugubere landschap.

De Bisschop van Atrecht heeft thans tot hem den volgenden brief gericht:

Mijnheer Pastoor. Ik heb weliswaar zonder verbazing, maar toch niet zonder trots vernomen van de moedige liefde, waarmee gij de laatste eer hebt bewezen aan de soldaten die op het slagveld bij Transloy zijn gevallen. Nadat gij de in een dergelijke geval vereischte maatregelen hadt genomen, hebt gij, met inspanning van al uw krachten, meer dan zevenhonderd lijken begraven. Spoedig zal ik komen bidden op de graven van hen, die stervend voor het vaderland voor ons zijn gestorven.

Aanvaard, mijnheer pastoor, mijn welgemeende gelukwenschen.

Mgr. Emile, bisschop van Atrecht.

Een protest van Mgr. Amette.

De Parijsche katholieken zijn zeer verontwaardigd over den bomaanslag op de Notre Dame. Den 12den October heeft, gelijk men weet, een Duitsche vlieger getracht, de hoofdkerk hetzelfde te doen ondergaan als de kathedraal van Reims. Vier bommen zijn geworpen, en de vier de heeft doel getroffen. Deze bom barstte op het dak der Notre Dame uiteen en richtte daar aanmerkelijke schade aan.

Men kan, schreef de „Croix", niet genoeg de heiligschennende en dom me vernielzucht brandmerken van deze vandalen, die, nadat zij God hebben aangeroepen en hoog opgegeven van hun „beschaving", hun woede koelen aan schoone monumenten van geloof en kunst als onze kathedralen.

De aartsbisschop van Parijs, Z. Em. Kardinaal Amette, heeft het volgende protest uitgevaardigd: „Zondag 11 October, om half een 's middags, hebben Duitsche vliegtuigen op Parijs twintig bommen geworpen, welke vier ongewapende personen hebben gedood en een groot aantal gewond. Drie dezer bommen zijn met blijkbare bedoeling neergeworpen op de metropolitaan-kerk de Notre Dame; een ervan heeft aanzienlijke schade aangericht en had een ernstigen brand kunnen veroorzaken. Wij zijn verplicht, te protesteeren tegen deze barbaarschheid, welke een misdaad beteekent, die door geen militaire noodzakelijkheid kan verontschuldigd worden. De aanslag, gericht tegen de eerwaardige basiliek, is een heiligschennis, welke wij aan de afkeuring van de christelijke wereld overlaten.

Nationale gebeden in Frankrijk.

De aartsbisschop van Bordeaux, Z. Em. kardinaal Andrieux, zegt in een rondschrijven naar aanleiding van de nationale gebeden, en den wensch, dat ook de overheid daarbij tegenwoordig zij: „De overheid heeft geantwoord, dat de bestaande wetten haar niet veroorloven deel te nemen aan godsdienstige plechtigheden.

Wat zal men van dit antwoord zeggen in Rusland, Engeland of België? Men zal het ongetwijfeld betreuren, doch niettemin hebben zekere bladen in scherpe bewoordingen onze poging gegispt. Om de genomen beslissing te rechtvaardigen, verkondigt men de stelling, dat de godsdienstige onzijdigheid een deel is van het wezen der republiek.

Dwaze theorie, welke op tallooze plaatsen van de H. Schrift en in ieder handboek over de wijsbegeerte wordt weerlegd. De overheid heeft niet het recht zich goddeloos te noemen, doch is gehouden den godsdienst in praktijk te brengen en dit aan het volk te toonen, teneinde aldus in de volksziel het godsdienstig leven te versterken, dat afhoudt van het kwaad en neigt naar het goede. Dit is meer waard dan de holle phrasen en de ijdele beloften der onafhankelijke zedenleer."

Tegenover de monsterachtige leer, welke de overheid verbindert te komen bidden in de kerken, te zamen met het Fransche volk, om een spoedig einde te verkrijgen van de vijandelijkheden en een eervollen vrede, stellen wij de proclamatie, welke de president der groote Amerikaansche republiek eenigen tijd geleden tot zijn volk richtte, om het aan den voet der altaren samen te roepen.

Welk een les! Dat men haar spoedig begrijpe! Want het bloed stroomt, het bloed van Frankrijk, hetzelfde bloed, dat Jeanne d'Arc niet zonder ontzetting kon zien vloeien en dat de oorzaak is van den rouw zooveler echtgenooten en moeders. Om aan al deze beproevingen een einde te maken, willen wij waarlijk nationale gebeden storten. Dat ieder daar aan deelneme, en er bij denke: rechtop tegenover zijne gelijken, maar geknield voor God!"

Roerende Episode.

Op een Zondagavond moest de 20ste compagnie van een regiment infanterie bij een bosch in de nabijheid van Heipps, dertig kilometer van Verdun verwijderd, halt maken. Drie mannen uit Ardèche, gebroeders, van wie de oudste sergeant en de jongste korporaal was en die in dezelfde sectie dienden, zaten bij elkaar. Daar vliegt een kogel over de kópi van den sergeant en treft den jongsten der broeders. De oudste broeder, sinds twee maanden priester en acht dagen vóór de mobilisatie benoemd tot kapelaan te Rocles, geeft aan den stervenden soldaat de absolutie.

Met verlof van den kolonel hebben daarna de beide overlevende broeders in een naburige huis een laken gehaald, inderhaast een kuil gegraven op het kerkhof van Heipps, en daarin hun broeder neergelegd en een kort gebed gesproken. Daarna zijn zij teruggekeerd naar hun sectie om naar de vuurlinie te gaan.

tot onder verwoest en de blauwe, seren hemel verschijnt voor ons door het ineengestortte dak. „Zum keller! Zum keller!" gesticuleert een verdwaasde Duitscher. Bijna allen zijn bebloed. Mijn arme verloofde vriend is dood, in stukken gereten; de meeste gewonden zijn nog eens door de ontploffing getroffen.

De toestand is ontzettend. De granaten hebben het huis van twee kanten getroffen. In het gedeelte, dat nog overeind staat, kijkt een sergeant, doodelijk getroffen, onverschillig naar de krakende zoldering, die op het punt staat boven hem in te storten.

Wij brengen de gewonden in den kelder. Het gewelf is dik en massief, doch zal het lang weerstand kunnen bieden aan de enorme Duitsche granaten? In een cogwenk is de kelder vol van de flauwe lucht van bloed, van 'n scherpen rook en steeds hooren wij het steunen der gewonden.

Ik praat wat met de Duitschers. Zij hebben in drie dagen niet gegeten. Een kop koffie dat was alles. De troepen zijn uitgeput. Waarom deze oorlog, dit lijden, deze moorden? Waarom den oorlog voortzetten, zooveler bestaan vernietigen, waar een nederlaag onafwendbaar is?

„Mijn arme vrouw! Mijn arme kinderen!" zegt een van hen, door een granaatscherf in den buik getroffen. En een ander voegt er aan toe: „Mijn vrouw is een Fransche en in een groep gevangenen heb ik mijn schoonbroeder gezien."

In een donkeren hoek hooren wij een snik. Een vrouwestem van een schokkende droefheid verheft zich in het duister:

„Al mijne kinderen zijn dood, en mijn man is op de binnenplaats gedoōd."

Het is de eigenares van de boerderij. Zij heeft, onmachtig, bij het werk der verwoesting toegezien. Kinderen, echtgenoot, fortuin, alles heeft zij verloren. Zij heeft de klachten der Duitschers gehoord, die ik vertaalde en zij beweent ook haar verwoest geluk. En ik herinner mij, boven den hond te hebben gezien, den armen mageren hond, jankende bij het geronnen bloed van zijn meester.

Tot iederen prijs moesten wij de gewonden vervoeren. Wij laden ze op het rijtuig en dokter T. vertrekt in galop. Ik bleef met dokter A. in de boerderij om twee gewonden te helpen, wier ernstige toestand geen transport toelaat en om op gekwetstsen te wachten, die nog naar de boerderij zouden kunnen vluchten.

Vier verschrikkelijke uren wachten wij nog met eene vrouw en twee stervenden. Wij stikken bijna in de benauwde ruimte, door een walmende lantaarn verlicht. Door een barst dringt de lucht nog onze schuilplaats binnen.

Om zeven uur is de boerderij geheel ingestort, doch de kogels vallen nog als een regen. Op een oogenblik van anstige stilte, hooren wij den kreet: „brand!" Zouden wij nog de kracht hebben tot een laatste inspanning. Onder den regen van granaten blusschen wij nog met enkele emmers water het vuur.

Om negen uur eindelijk is het bombardement geëindigd. Wij verlaten de rookende puinhoopen van de boerderij en nemen onze gewonden op een handwagen mee. Enkele lichten trillen in de verte: hier en daar glijden schaduwen door den nacht; bandieten, die de dooden berooven.

Soms verheldert zich de hemel; de Fransche zoeklichten speuren door de wolken. Achter ons een schijnsel van brand; de boerderij stond nog in vlammen, die luguber dansten tegen den horizon.

Zoo bereikten wij Tracy-le-Mont, waar wij ook de andere gewonden terugvonden. *De Maasbode.*

De Verovering van een vaandel.

De „Ouest" van Angers verhaalt van de omstandigheden, waaronder het vaandel van het zesde Pommersche regiment genomen werd.

Op 6 October, zoo wordt verhaald, kreeg ons kwartier te R. bericht, dat een regiment uhlanen, gesteund door een bataljon landweer, stelling had genomen, 13 kilometers ten Oosten bij het kruispunt E. Wij besloten de vijandelijke stelling bij verrassing te nemen.

In den morgen van 7 October, omsingelde een halve brigade marine-troepen, na een nachtelijken marsch, den vijand. Deze zag in, dat iedere tegenstand nutteloos was en gaf zich over.

Wij waren nu meester van den spoorweg en konden een aanval wagen op B...... Dit dorp, op twaalf kilometer van Lassigny gelegen, is ook een belangrijk spoorwegpunt.

Op 10 October gingen onze troepen van Lassigny naar het Oosten op marsch. Om elf uur in den morgen, waren wij bij B. en als wij in het gezicht van het dorp kwamen, begon een fusillade, die eenige onzer mannen kwetste. Daar wij het niet noodig vonden in een aanval met het blanke wapen het leven onzer soldaten bloot te stellen, gaf de generale staf aan de infanterie bevel, zich naar een bosch terug te trekken. Gedurende dezen tijd, namen onze batterijen stelling op den weg. Sedert meer dan een maand was het dorp door de inwoners ontruimd. En dan...... wij hadden niet de keuze der middelen. Het dorp was een prachtig veld voor onze schoten.

Het eerste proefschot werd afgevuurd, op het kasteel vallende, waarvan de toren barstte. De afstand was goed. Acht stukken braakten granaten uit. Uit een huis sloeg een groote vlam op, daarna een andere...... 't Duurde twintig minuten, toen stond het dorp in brand. Onze dragonders omsingelden het brandende dorp en sabelden de weinige vijanden neer, die hadden kunnen vluchten.

Doch het gebrom onzer 75-kanonnen had alarm gegeven bij de vijandelijke hoofdmacht. Terwijl wij het dorp bombardeerden, vloog een „Taube" boven ons. Hij had met succes waarnemingen gedaan, want plotseling deed zich een bekend langgerekt gefluit hooren en driehonderd meter vóór onze batterijen viel een enorme Duitsche granaat, een gat gravende, groot genoeg, om een heel kanon met paarden en kanonniers te doen verzinken. Het was de „groote Bertha", die van G. uit, ons zonder gevaar wilde beantwoorden, want met onze lichte 75-kanonnen kunnen wij op een afstand van meer dan acht kilometer niet antwoorden. De stelling werd gevaarlijk en onze batterijen zwenkten haastig naar links.

Op dit oogenblik moest onze cavalerie, die de vluchtelingen uit B. neergesabeld had, terugtrekken voor de infanterie-troepen, die van S. kwamen. De Duitschers van G. kwamen ter hulp.

Meenende, dat wij terugtrokken, versnelde de vijand zijn opmarsch. Hij rukte op naar de posities, eerst door onze artillerie bezet, toen plotseling drie granaten, de een na de andere, op de Duitsche kolonne vielen. De Duitschers werden beschoten door hun eigen geschut. De vijand, vreezende tusschen twee vuren te worden genomen, voerde een terugtrekkende beweging uit. Het oogenblik was gunstig voor ons. Onze cavalerie had zich links in slagorde geschaard. Tevergeefs zocht de vijand een natuurlijke beschutting, waarachter hij zich zonder gevaar zou kunnen opstellen. Doch het was te laat. De bosschen waren reeds door onze linietroepen bezet. In de verte kon een heuvel een voorloopige schuilplaats aanbieden. Doch er moesten twee kilometer worden afgelegd om er te komen. En reeds zette onze ruiterij zich in beweging.

Onze dragonders chargeerden met de lans. Een salvo van den vijand kon onzen aanval niet breken...... Wij vielen op zijne gelederen, deze doorbrekende, splijtende, verstrooiende...... Vertrapt door de paarden, neergesabeld door onze mannen, gingen de Duitschers op de vlucht. Bij een boschje pijnboomen verzamelden enkelen onder hen zich om een vaandel, officieren, onder-officieren, weinig soldaten.

De laatste verdedigers van het vaandel vielen onder onze sabels. Alleen een oude Pruisische onderofficier hield nog den standaard. Doch, hij wankelde, door een lansstoot in de borst getroffen.

Het vaandel van het zesde Pommeresche regiment was ons. Op het doek, doorzeefd van kogels, was nog het opschrift te lezen: „Champigny-1871......

Pijlwerpen in den oorlog.

Bij de verovering van Fransche vliegtuigen door Duitsche troepen werden vele duizenden pijlen gevonden, die de Fransche vliegeniers op de Duitschers trachtten af te werpen. Zulk een pijl is 20 c.M. lang en heeft een dikte van iets meer dan één c.M. Van voren is hij over 7 c.M. afgedraaid en aangepunt als een geweerkogel. Daarenboven is de pijl aan alle vier kanten opengereten met scherpe snijhaakjes van 1 m.M., niet gefraisd of afgeslepen, zoodat hij gereten wonden veroorzaakt. Al zijn er dan ook tot nog toe maar zeer enkele Duitsche soldaten door afgeworpen pijlen gewond, zoo dient toch te worden geconstateerd, dat de pijlen diep in het menschelijk lichaam indringen en zware smarten veroorzaken en geweldige operaties noodig maken.

Uit een redevoering van graaf de Mun.

„Met oprechtheid en ontroering dank ik u voor de kostelijke ontvangst, die mij in uw midden wederom is te beurt gevallen.

Hoe gaarne zou ook ik thans uitdrukking geven aan de gevoelens van wederzijdsche genegenheid, die mijn hart vervullen. Maar gij weet het, een hoogere macht, wier raadsbesluiten wij moeten aanbidden en loven, legt mij sinds vier jaren lang een pijnlijk zwijgen op. Toch mag ik deze feestelijke en broederlijke bijeenkomst niet bijwonen, zonder een enkel woord tot u te spreken. Want onvergetelijke herinneringen binden mij aan de stad Bordeaux

Vijf en dertig jaren zijn sindsdien verstreken. Een handjevol werklieden was dien avond vergaderd in een arme zaal, dicht bij de kerk Saint-Servin: 't was de eerste werkliedenvereeniging, die in deze stad werd opgericht. Men had mij uitgenoodigd, om bij de opening tegenwoordig te zijn. En ik was gekomen in mijn uniform, want toen was het soldaten nog niet verboden den drempel te overschrijden van katholieke instellingen.

Ik had slechts enkele zinnen, ter inleiding, gesproken. Toen trad een werkman naar voren, om mij met 'n kort woord te bedanken. Maar vóór hij zijn eersten zin voleind had, aangegrepen door een plotselinge ontroering, schokte hem de stem; en terwijl tranen over de gegroefde wangen rolden, en hij den ontstuimigen drang des harten niet meer meester was, wierp hij zich schreiend in mijn armen. O! de tranen van dien man uit het volk hebben mij sinds 35 jaren in de ziel gebrand!

Om ons heen heerschte op dat oogenblik een ernstige en diepe stilte. Want die omarming, die daar, onder het oog van den gekruisten God, gesloten werd tusschen den arme en den rijke, scheen ons allen een heerlijk symbool: 't was, alsof tusschen die nauwe muren eensklaps het christelijk Frankrijk herrezen was, omringd door hare zonen, die straks nog in den bloedigen kamp der Commune vijandig tegenover elkander gestaan hadden, maar thans in de christelijke liefde verbroederd waren voor immer!

Maar, M. H., 't kan niet verheeld worden met pompeuze phrasen: het beeld van 't christelijk Frankrijk, dat dien avond aan ons verschenen was, is niet in werkelijkheid onder ons herrezen. Helaas! hoe heeft de geschiedenis die blijde verwachting, dat heerlijk ideaal te niet gedaan!

Zullen wij daarom wanhopen aan de toekomst van ons vaderland?

Neen, M. H., dat nooit!

O! Moge toch nimmer ons een verwijt treffen uit het graf onzer katholieke voorvaderen! Een verwijt van lafheid, als wij, moedeloos en plichtvergeten, den ongelijken strijd schuwen! den strijd, dien wij niet strijden uit ijdelheid, niet uit winstbejag, niet om eigen persoonlijkheid! maar dien wij strijden voor onzen God, voor ons geloof en voor ons vaderland. Bedenkt het wel: wij hebben slechts een tweeledige keuze: de kerstening van Frankrijk of zijn roemloozen ondergang.

Laat mij u ten slotte een voorbeeld aanhalen uit onze geschiedenis, dat, ofschoon ontleend aan een overwinnaar en ons een zware nederlaag herinnert, toch een geschikte les voor ons allen bevat, op dit ernstig oogenblik.

Toen de slag van Waterloo werd uitgestreden en de avond reeds viel over het bloedige slagveld, terwijl de troepen van Napoleon, met steeds grooter aantal en steeds hooger moed, instormden op de Engelschen — stond Wellington onbewegelijk en roerloos op een kleine verhevenheid, starend met starren blik naar den horizon: of eindelijk de Duitscher kwam opdagen ter hulp! Van alle kanten kwamen zijn officieren haastig naar hem toegesneld, wezen met angstige gejaagdheid op 't klimmende gevaar, en vroegen ontstuimig om nadere, om andere, om betere bevelen. Maar de ijzeren hertog, die beurtelings naar zijn horloge en beurtelings naar den gezichteinder keek, gaf steeds aan allen, onveranderd, hetzelfde antwoord: „Er is slechts één bevel: volhouden tot den laatsten man."

Iets beters heb ook ik u niet te zeggen."

De lange duur van de gevechten.

In het „Berliner Tageblatt" schrijft de militaire medewerker, majoor Morath, naar aanleiding van den langen duur van de gevechten in Noord-Frankrijk.

De toeschouwers van dezen grooten strijd moeten den ouden maatstaf ter zijde leggen, dien zij zich eigen maakten uit de geschiedenis. Zij moeten het aantal troepen van de veldslagen van nu stellen tegenover het troepental van vroeger. Bij Leipzig stonden 205,000 geälliëerden tegenover 190,000 Franschen. Bij Rezonville-Vionville-Mars la Tour den 16 Aug. 1870 stonden 120,000 Franschen tegen 66,000 Duitschers Bij Sedan omsingelden 180,000 Duitschers 90,000 Franschen. Ten gevolge van de moderne bewapening werden uit deze slagen van één tot drie dagen, in den Russisch-Japanschen oorlog slagen, van tien, twaalf, achttien dagen. In den slag van Moekden, die achttien dagen duurde, stonden 350.000 man tegenover 315,000 man.

Wanneer de slagen zoolang duren bij legers van honderdduizenden, kan het dan verbazen, dat er maanden gevochten moet worden tusschen legers van millioenen? Bij Leipzig bedroeg het gevechtsfront van Napoleon 26 kilometer. Bij Moekden was dit front reeds 80 kilometer. En thans tusschen Verdun en Arras is het 250 kilometer.

Met deze uitbreiding van troepental en afstand worden de moeilijkheden grooter voor de leiding. Hoe zelfstandig de verschillende legers ook zijn mogen, zij krijgen toch hun bevelen van een centraal punt. Het overbrengen van berichten en het uitdeelen van bevelen geschiedt met de nieuwste hulpmiddelen van de techniek. Maar de oorlog dwingt ook tot het gebruik maken van verouderde, langzame hulpmiddelen. Bovendien dwingt de moderne bewapening meer dan vroeger te denken aan bescherming der troepen.

Willen de strijdende volkeren geen zelfmoord plegen — zooals de Bulgaren in 1912 deden, — door vroegtijdige uitputting, dan moeten zij even goed denken aan rust en beveiliging als aan de uitwerking van de wapens. Dit kost tijd en nog eens tijd. Bovendien is de verpleging van de troepen moeilijker geworden. En de toevoer van de ammunitie kost veel meer tijd. De voorladers zijn verdrongen door de machine-geweren, de zelden schietende kanonnen door snelvuurgeschut. De ammunitie van den volkerenslag te Leipzig zou in een paar uur verschoten zijn.

Shrapnel.

Shrapnel, het woord dat in deze dagen zoo vaak gebruikt wordt, is eigenlijk den naam van den uitvinder van de met honderden kogels opgevulde granaten; generaal Henry Shrapnel, die ongeveer 100 jaar geleden zich wendde tot de Board of Ordnance voor eenige geldelijke tegemoetkoming terwille van het moordende projectiel, dat hij geheel ter beschikking van zijn land gesteld had. Hij kreeg ten antwoord, dat die instelling geen fondsen had ter belooning van verdienste. Toch kreeg Shrapnel in 1814 een Rijkspenning van f 6000, dat hem 28 jaar lang werd uitgekeerd.

Zijn uitvinding werd 't eerst gebruikt in Suriname in 1804. Vier jaar later bewees Wellington te Vimeira de deugdelijkheid ervan. Daarna verklaarde Sir George Wood, die de artillerie te Waterloo aanvoerde, dat de Britten zonder shrapnels nooit de boerderij van La Haye Sainte hadden kunnen herwinnen, van welke eenvoudige gebeurtenis de beslissing van den strijd afhing.

Een brief van een Aartsbisschop.

De maçonnieke „Depéche de Toulouse", welke den tekst publiceerde eener mededeeling van het aartsbisdom Auch en een gesprek van een Baskisch geestelijke, heeft zich ten opzichte der katholieke leer en der Fransche Katholieken zeer scherpe beleedigingen veroorlooft. Naar aanleiding daarvan richtte mgr. de Aartsbisschop van Auch aan de redactie een open brief van den volgenden inhoud:

„Hebben zij dan hun vaderland vergeten, de generaals en de officieren, die goed christelijk zijn, die uw bewondering afdwingen; de soldaten, die, om hun moed te verfrisschen, bijna allen zijn neergeknield om onze altaren; de pastoors, die werden gefusilleerd door den vijand uit haat tegen Frankrijk; de priesters-soldaten, van wie er velen zijn gesneuveld voor Frankrijk of die er met vreugde voor lijden; de priesterverplegers, wier leiders hun verstandige toewijding prijzen; de missionarissen, van verre toegestroomd, om te beantwoorden aan den oproep van het vaderland; de kloos-

---

Van Curaçao naar New-Orleans.

LANGS EEN OMWEG.

Aangeboden door

J. H. B. GRAVENHORST.

Het weder was prachtig en een stevige Noordelijke wind deed de „Z. M." de zee voor zich uitstuiven.

Op den derden dag na het vertrek van J., werd de Indiaansche kust zichtbaar en des namiddags te vier ure liet de „Z. M." zijn anker in de baai van Kaap La Vela vallen.

Een uur na aankomst zat Himare rustig en wel in een prachtige hangmat, versierd met mooie vogelvederen, hare ouders en familie te verhalen, hetgeen zij op reis gezien en gedaan had.

Het verdwijnen en terugvinden van het Ind. ventje Pépi werd met alle bizonderheden aan de toehoorders medegedeeld en met belangstelling aangehoord.

Een kreet van verbazing deed zich als uit één mond hooren bij het vernemen, dat men van plan was de kleine Pépi te slachten en als schapen- of varkensvleesch te verkoopen.

Een aantal cadeautjes werd door Himare aan hare bloedverwanten uitgedeeld en uit ver afgelegen plaatsen waren hare familieleden haar komen bezoeken. Allen gingen met een kleinigheid gelukkig en tevreden weder huiswaarts.

Na eenige dagen uitgerust te hebben stelde Himare haar broeder en zuster voor, hare vriendinnen die in de nabijheid woonden en die zij nog niet gezien had, te gaan opzoeken om haar kleine geschenken te brengen. Met genoegen werd dit voorstel aangenomen en weldra waren zij te paard weggereden. Groote kudden runderen, vergezeld van Indiaantjes met pijl en boog gewapend, werden telkens aangetroffen en graasden rustig op de met gras en katoenboomen begroeide velden, van welke weilanden het liefst wordt gebruik gemaakt, aangezien het nuttigen der katoenbladeren de koeien veel melk doet geven.

Na een goed uur doorgereden te hebben stapte Himare met bijhebbend gezelschap bij een harer kennissen af. De huisgenooten omringden haar onmiddellijk, namen de paarden aan, en verzochten Himare in een hangmat plaats te nemen, die even buiten de woning tusschen twee palen opgehangen was.

Ook hier werden kleine geschenken rondgedeeld en veel over de genoegens, die zij te J. gehad had, gesproken.

Na eenige dagen bij hare vriendinnen te hebben doorgebracht, keerde Himare weder huiswaarts en liet den kapitein, die intusschen druk bezig was geweest met het opkoopen eener lading, weten, dat zij teruggekeerd was. De kapitein begaf zich tegen het vallen van den avond naar hare woning en stelde haar voor, de reis naar R. H. over land te maken, instede van over zee met de „Z. M." Dit plan vastgesteld zijnde, vertrok men een paar dagen later in gezelschap van eenige der familiebetrekkingen naar R. H. De reis te paard daarheen duurde drie dagen. Des nachts bond men de beide voorpooten der paarden aan elkaar vast en liet ze in den omtrek der woning waar men afgestegen was, grazen.

Alvorens de stad R. H. binnen te rijden, steeg men af bij de monding der rivier Kalenkala, ten einde de paarden te laten drinken. Op eens begon een der paarden, die tot aan de knieën in het water stond te drinken, te schoppen en pogingen aan te wenden achteruit te gaan, het water kleurde zich rood bij den bek van het beest en tot verbazing van eenieder zag men dat een kaaiman het paard bij zijn bek vastgegrepen had en met alle kracht de rivier in wilde slepen.

De eigenaar van het paard, een jong Indiaantje, liep met de snelheid van een hert naar het paard toe, trok uit zijn lederen gordel een poujaard en bracht daarmede den kaaiman in een oogwenk twee steken onder den buik toe, die hem noodzaakten het paard los te laten en in de diepte te verdwijnen De onder- en bovenlip van het paard was op eenige plaatsen doorgescheurt, maar was na verloop van drie weken geheel hersteld. Bij aankomst te R. H. vond men de „Z. M." reeds in de haven liggen en bezig te lossen.

De stad verkeerde in een zeer opgewonden toestand. Twee personen waren ongemerkt in de gevangenis gekomen en hadden vijf gevangenen die vroeger tot de partij dier beide personen behoorden en thans zich daaraan onttrokken hadden, zonder omslag of vorm van proces de hoofden afgeslagen en die medegenomen. Men vond den volgenden dag de hoofden op korten afstand buiten de stad op den grond liggen.

Na eenige dagen te R. H. vertoefd te hebben, vertrok de „Z. M." naar het eiland Oro, waar zij twee dagen liggen bleef en een gedeelte der lading verkocht werd.

Wordt vervolgd.

terlingen, teruggekomen uit hun wreede ballingschap, om hun plicht te doen; de hospitaalzusters, getroffen door Duitsche kogels aan het bed der gewonden; de kloosterlingen, ongeduldig wachtend op werk en klagend, dat zij niet genoeg kunnen doen voor de gewonden?

Neen, onze klokken zouden niet luiden van blij[illegible] — gelijk gij voorgeeft — [illegible] Duitscher binnentrok in [illegible]. Als zij luidden, zouden [illegible] alarmtonen wezen. Laten [illegible] hopen, dat zij slechts zullen klinken om het Te Deum der overwinning!"

Tot zoover de open brief van Mgr. den Aartsbisschop. Inmiddels heeft de censuur, die zelfs gezag oefent over bisschoppelijke brieven een ander rondschrijven van den bisschop van Montauban, onder het hoofdje „Nieuwe veroordeeling der „Depêche", geschrapt uit het „Bulletin catholique de Montauban."

De godsdienst bij de Fransche soldaten.

Tegenover de bewering van den socialistischen minister Millerand, als zouden de Fransche geestelijkheid en Liefdezusters in de hospitalen ongeoor[illegible] uitoefenen op de gewonden, om hen [illegible] van hun [illegible] plichten over te halen, [illegible] aan de „Semaine catholique de Toulouse"

„[illegible] vragen, zoodra [illegible] binnengebracht, of er een aal[illegible]er is; [illegible] men des Zondags [illegible] Mis kan bijwonen. En hun ge[illegible] op, als men hun verzekert, dat zij hun gods[illegible] in het hospitaal kunnen volbrengen. In volle vrijheid woont men de H. Mis bij of blijft er vandaan. Doch hoe weinigen blijven er weg!

Berichten uit de Kolonie.

Monseigneur Vuylsteke.

Z. D. H. de Apostolisch Vicaris blijft zich, Goddank, in een goede gezondheid verheugen. De koude wordt met den dag grooter, maar was nog niet te streng. Monseigneur heeft weder gepreekt in New Haven, buiten New York, en hoopt in Januari naar Canada te gaan.

Van terugkeeren is dus vooreerst nog geen sprake.

Onze beste wenschen vergezellen onzen volijverigen Bisschop.

Het adres van Monseigneur blijft voorloopig New York, Lexington Ave 65st.—66st. Street No. 869.

Onderwijs.

De Eerw. Zuster AGNES ROOZEN heeft Zaterdag examen gemaakt voor Fraaie Handwerken en Mejuffr. M. ARRUNDELL voor Onderwijzeres 4e klas.

Aan beiden onze gelukwenschen.

[illegible]

De namen der Fraters, die eerstdaags verwacht worden zijn: FERDINAND, BO[illegible]ITUS, LUCIUS, ALARDUS en LEOPOLD. Twee hunner hebben reeds in Nederland hun akte als Onderwijzer gehaald, terwijl twee anderen zich daartoe voorbereidden. De [illegible] is bestemd voor het later op te richten gesticht voor de verwaarloosde jeugd.

Kalender.

In dank ontvangen van de Heeren J. & D. JESURUN Agenten van *The Manufacturers Life Insurance Company*, te Toronto, Canada.

„Er mag geen honger worden geleden in Nederland."

„De kommer en bezorgdheid, welke mij allerwege tegemoet treden, waar ik mij beweeg te midden van mijn volk, vervullen mij met groote deernis voor de velen, die in zoo benarde omstandigheden verkeeren."

Het was in het allereerste begin van den oorlog, op Maandag 10 Augustus, dat Hare Majesteit de Koningin de groot-industrieelen van Nederland in de Trèveszaal had bijeengeroepen om middelen te beramen tot voorkoming van honger en gebrek onder het arme volk.

Dank zij de spoedige hulp op dit koninklijk initiatief gebracht, konden de woorden bewaarheid worden, welke Z. Exc. Minister Treub sprak als antwoord op de roerende uiting van echt menschelijk gevoel en moederlijke bezorgdheid der Koningin. Z. Exc. zeide „Er *mag* geen honger worden geleden in Nederland en er *zal* geen honger worden geleden in Nederland."

Treurig, diep treurig valt het als tegenhanger hier neer te moeten schrijven: Zoo lang Curaçao bestaat, is daar honger geleden, en zoo lang het zal blijven bestaan, zal daar honger worden geleden."

In de buitendistricten en op de eilanden is ons volkje aan honger lijden gewend,..... en klaagt niet; de bodem van ons eiland is nu eenmaal arm door te geringen regenval.

Maar wel hoopt de Curaçaosche bevolking gevrijwaard te blijven van gebrek.

Waar echter de algemeene toestand der buitenbevolking ARMOEDE is, volgt het GEBREK al heel spoedig. De afstand is niet groot, en het vervallen van armoede tot gebrek gaat als van zelf, zoo de armoede lang aanhoudt, of niet van tijd tot tijd gedeeltelijk wordt opgeheven door een meevallertje van veel werk of een goed oogstjaar.

Hier op Curaçao kan het hongerlijden moeilijk worden voorkomen, daartoe is de armoede te algemeen, en het aantal armen te groot, maar wel mag en moet het GEBREK LIJDEN worden voorkomen.

De particuliere en kerkelijke liefdadigheid doen wat ze kunnen, maar beschikken over te weinig middelen om jaar in jaar uit afdoende te helpen.

Door het overschot der buitengewone giften, in 1912 door liefdadig Nederland aan Curaçao geschonken, bestaat er gelukkig thans een Ondersteunings-Fonds „Nederlandsche Antillen."

Dat fonds zal echter spoedig zijn opgeteerd, ook reeds als het alleen maar als hulp in den nood wordt gebruikt.

Wat wij dus gaarne zouden zien, en als hoogst noodzakelijk achten, is: een blijvend Ondersteuningsfonds door een post op de begrooting, waardoor het Gouvernement, telken jare opnieuw, in staat gesteld wordt uit de GEWONE UITGAVEN *het gebrek lijden* onder de arme buitenbevolking en eilandbewoners te voorkomen door werkverschaffing, uitdeeling van levensmiddelen aan zieken, zwakken en kinderen, etc.

Armoede, groote armoede is op Curaçao regel.

Het is dus plicht daarin te voorzien als een gewone maatregel van bestuur.

Daarvoor moet geld beschikbaar zijn en van te voren de middelen beraamd worden, hoe bij plotseling optredende groote armoede te handelen. Eerst dan zal deze geregeld terugkeerende armoede afdoende kunnen worden bestreden.

De armoede zal dan nimmer tot gebrek behoeven te verergeren, alvorens er hulp kan worden verschaft.

Armenzorg moet iets heel gewoons worden, ook voor het Bestuur, en niet worden beschouwd als iets buitengewoons, waarvoor eigenlijk geen fondsen bestaan. De hulp zal dan ook spoediger kunnen worden verleend. Thans wordt in de praktijk maar al te dikwijls vergeten, dat wie spoedig geeft, dubbel geeft.

Zoolang dit echter nog niet is geschied, hopen wij, dat het Gouvernement over voldoende middelen zal kunnen beschikken om aan het thans heerschend gebrek het hoofd te bieden.

De nieuwe baggermachine.

't Gaat al beter; de machine loopt nu geregelder en vlugger.

Ze staan nu met z'n tweeën aan de hefboomen.

't Was tot dusverre nog maar modderen, maar een paar onderlossers worden er toch gevuld en spoedig zal de baggermachine wel dieper water opzoeken.

Spaar en Beleenbank.

— Het Bestuur van de *Spaar-en Beleenbank van Curaçao* is voor het huishoudelijk jaar 1914—'15 samengesteld uit de heeren: A. JESURUN, voorzitter; E. SENIOR, ondervoorzitter; R. J. HOYER, J. C. B. FORBES, E. S. DE LANNOY, J. SUTHERLAND, E. M. PENSO, S. E. L. MADURO en C. G. DE HASETH Cz., leden.

Kamer van Koophandel

— Bij de ll. vrijdag gehouden verkiezing van leden der Kamer van Koophandel en Nijverheid ter voorziening in de vacaturen, te ontstaan door het periodiek aftreden van de leden, de heeren A. JESURUN, C. G. DE HASETH Cz en J. P. G. ECKER, hebben van de 31 deelnemers aan de stemming 26 hunne stem uitgebracht op den heer A. JESURUN, 28 op den heer C. G. DE HASETH Cz. en 27 op den heer J. P. G. ECKER De heer DAVID DE MARCHENA JR verkreeg 2 stemmen en heeren MIGUEL BETHENCOURT, ALBERTO BADARACCO, JACOB CARDOZE, S. E. L. MADURO, J. L. TH. HELDEWIER VIGNON, G. A. NOUEL, C. N. WINKEL en DAVID D. HENRIQUEZ ieder 1 stem.

Wij wenschen de herkozen aftredende leden geluk met hunne herkiezing.

De Vrijm.

Sterfte op Aruba.

Gedurende de maand September stierven op Aruba 26 menschen, gedurende de maand October 29.

Op Sta Cruz waren er tot 28 Nov. ll. reeds 80 menschen gestorven; dat is evenveel als gedurende het geheele jaar van 1912, dat als bizonder slecht te boek staat.

Bewijzen, dat er menschen van honger gestorven zijn, zal misschien moeilijk vallen, maar de moreele overtuiging dat het zoo is, is vrij algemeen.

Deze week lazen wij een brief van iemand uit het volk, waarin ronduit gezegd werd, „de menschen sterven op Sta Cruz van honger."

De persoon die dat schreef, houdt zich met geen krantenlezen op, maar klaagde eenvoudig haar nood.

Postspaarbank.

Gedurende de maand October.

Kantoren		werd ingelegd	teruggehaald
Willemstad		f 2.878 58	f 6.886.19
2e district	Curaçao	862.60	13.75
3e „		—	7.50
4e „		11.50	5.72
5e „		—	7.50
Oranjestad	Aruba	92	637 09
3e „		20	—
Kralendijk	Bonaire	325.50	769.39
Rincon		47 50	—
Philipsburg St Martin		377,50	983,91
Oranjestad St Eust.		202,25	321,58
Botton	Saba	39,50	710,50
Windwardside		102,50	—
		f 4,959,38	f 10,848,23

Officiëele berichten.

Aan den kommies 2de klasse der belastingen alhier T. A. Pietersz is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

De quarantaine maatregelen, vastgesteld tegen schepen, komende van Santiago de Cuba, zijn buiten werking gesteld.

De geneeskundige van het leprozengesticht op Curaçao, H. A. de Casseres, is in activiteit hersteld en de heer M. Gerstl is eervol ontheven van de waarneming dier functiën.

De heer P. J. M. Paudt, Administrateur van de landerijen English Quarter, ½ van Lynch, Free Gut Kitt Sadler op St. Eustatius, is belast met het opsporen van misdaden en wanbedrijven, volgens onderscheidingen bij algemeene verordening gemaakt, voor zooveel aangaat de uitgestrektheid van die landerijën.

Aan den kommies 1ste klasse der belastingen alhier, N. G. G. van Kampen, is om gewichtige redenen een maand verlof verleend.

Aan den onderwijzer 1ste klasse, C. K. Kesler, hoofd der Hendrikschool en der normaallessen alhier, is op zijn verzoek, met ingang van 15 dezer, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar en bevonden brieven zijn.

Edwardt Anderson a|b mar Sch „Antje", Eduvigés Avila, Isabel Ardeman (2), Teresa Flander, Teresa Flander para entregar á Servani Graciel, Leopoldo Ignacio a|b Bark „Providencia". Andres C Ovalle

Aangeteekende Stukken: señor Guillermo para entregar á Margarita Garrasteguis en een rebut aan: Carlos Jutting, Panama

Niet voor bestelling of overzending vatbaar een brief aan, Thomas Minguei (ubi) ?

Drukwerk, Secretaris der Loege „De Goede Vereeniging"

Scheepsberichten.

(OFFICIEEL).

Gedurende de maand Nov. zijn

Binnengekomen. VAN		Uitgezeild. NAAR	
Aruba	16	Aruba	19
Barbados	3	Barahona	1
Bonaire	30	Barbados	5
Bovenw. eilanden	1	Bonaire	32
Guanta	2	Cuba	1
La Vela de Coro	6	Guanta	1
Maracaibo	10	La Vela de Coro	5
Pampatar	1	Maracaibo	4
Pto. Cabello	5	Pto Cabello	5
Pto Columbia	1	Pto Rico	2
Rio Hacha	2	Rio Hacha	3
Sto Domingo	1	Saba	1
St Thomas	1	Sto. Domingo	1
		Trinidad	1
		Zee en de baaien	
totaal	79	totaal	82

Wat de zeilvaart in Nov. l.l. betreft, daarover kunnen we met recht tevreden wezen, in aanmerking genomen de droevige omstandigheden, waarin ook wij hier verkeeren. Doch de stoomvaart is vanaf 1910 geen enkele maand zóó slecht geweest.

Dat toch spoedig de Europeesche naties een einde maken aan dien moorddadigen oorlog, opdat wederom spoedig onze haven bezocht kunne worden door hare stoomschepen.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 4 December 1914.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.........	—
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f 0.80
DIVIDIVI per K.G.........	„ 0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.40
id. per KG. 2e kw.	„ 0.30
HUIDEN per K.G.........	„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G.........	„ 1.
WOL per K.G.........	„ 0.10
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„ 0.50
BEENDEREN per K.G.........	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.........	„ 0.05
STROOHOEDEN (hippijapa).	
Kwaliteit No. 1.........per dozijn	„ 3.50
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 3,50
„ „ 2 „ „	„ 5.
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 4 „ „	„ 7.—
„ „ 5 „ „ OLA	„ —.
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ „ 1 van 25 c.M. of minder f	

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

1 De Vde Infanterie brigade, Marsch [1e uitv. G Bikkers
2 Orpheus in der unterwelt, ouverture Offenbach
3 Estudiantina Valse E. Waldteufee
4 Fantaisie sur Mignon A Thomas
5 Victorie ou la Mort Pas-Red Chomel
6 The Crackerjack Fantaisie W Mackie
7 The Champion Polca pour Picolo 1e uitv R Buechel
8 Aguá de azucar Danza J Malbado

Zondagavond om 7,30 uur OVERZIJDE.

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Nov. 1914 aandeden met vermelding van hunne inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Nov.	79	10.756	9.681	20	130.017	77.686
Vorige maanden	904	104.978	96.086	337	2 393.333	1.503.392
Totaal	983	115.734	105.757	357	2.523.350	1.581.078

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Nederland.

Het Ministerie.

De „Staatscourant" bevat een Kon. Besluit van 23 Oct., waarbij met ingang van 24 October:

1o. op zijn verzoek, een eervol ontslag wordt verleend aan den heer A. E. J. Bertling, als minister van Financiën, met dankbetuiging voor de vele en gewichtige diensten, door hem aan de Koningin en aan den lande bewezen;

2o. eervol ontslag wordt verleend aan den heer mr. M. W. F. Treub, als minister van Landbouw, Nijverheid en Handel, met dankbetuiging voor de vele en gewichtige diensten, door hem aan de Koningin en aan den lande in die betrekking bewezen;

3o. benoemd tot minister van Financiën, mr. M. W. F. Treub;

4o. tijdens de ontstentenis van een minister van Landbouw, Nijverheid en Handel wordt het beheer van het departement van Landbouw, Nijverheid en Handel ad interim opgedragen aan den benoemden minister van Financiën, den heer mr. M. W. F. Treub.

Benoeming Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel.

Bij Koninklijk besluit van 26 Oct. is, met ingang van een later te bepalen dag, benoemd tot minister van Landbouw, Nijverheid en Handel ve heer F. E. Posthuma, voorzitter ban het Ned-Instituut van Landcouwkundigen, en directeur van de dentrale Werkgevers-Risico-Bank.

Minister Posthuma.

Omtrent de loopbaan van den nieuwen Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel vernemen wij de volgende bijzonderheden:

De heer Posthuma, geboren te Leeuwarden, is ongeveer 40 jaar oud. Hij ontving zijn opleiding te Wageningen en bezocht daarna de Landbouw-Hoogeschool te Halle am Saale. In 1898 werd hij benoemd tot secretaris van den Bond van Coöperatieve Zuivelfabrieken in Friesland en aanvaardde in 1899 de betrekking van zuivelconsulent bij het Genootschap ter bevordering van den Landbouw in Drenthe, welke betrekking door hem in het voorjaar van 1904 werd neergelegd, om zich geheel te wijden aan het secretariaat van den Algemeenen Nederlandschen Zuivelbond. Hij bracht dezen Bond tot bloei en had mede een groot aandeel in de voorbereiding der groote landbouwtentoonstelling te 's Gravenhage.

In 1909 werd de heer Posthuma benoemd tot directeur van de toen juist opgerichte Tuinbouw-Onderlinge en later tot directeur van de Centrale Landbouw-Onderlinge. Vanaf 1911 trad hij op als directeur van de Centrale Werkgevers Risico-Bank en aanverwante Instellingen.

De heer Posthuma is een vlot en aangenaam spreker en een in landbouwkringen bekende persoonlijkheid. Hij is voorzitter van het Nederlandsch Instituut van Landbouwkundigen, voorzitter van de Vereeniging ter Bevordering van Pluimveehouderij en Tamme Konijnenteelt in Nederland „V. P. N.", lid van het hoofdbestuur der Koninklijke Nederlandsche Landbouw-Vereeniging en lid van het hoofdbestuur van den Alg. Nederl. Zuivelbond.

Buitenland.

De Neutraliteit van Zuid Amerika.

Wij lezen in *El Nuevo Diario* van 26 Nov. ll. de volgende belangrijke telegrammen:

WASHINGTON 19.— Mr. Bryan heeft een schrijven openbaar gemaakt, waarin hij verklaart, dat de Amerikaansche regeering in vereeniging met de Gezanten van Colombia en Ecuador een onderzoek heeft ingesteld naar de vermeende schending der neutraliteit door genoemde staten. Secretaris Bryan zegt uitdrukkelijk nimmer er zelfs aan gedacht te hebben, dat hij om dergelijke reden tusschen beiden zou hebben te komen in Latijnsch-Amerikaansche landen.

WASHINGTON 20.— De legatie van Colombia heeft aan het Staatsdepartement de volgende Nota overhandigd: De Colombiaansche regeering heeft geen draadloos station aan de kust der Stille Zuidzee. Een Maatschappij bezit er een te Cartagena, aan den Atlantischen Oceaan, maar, volgens contract met deze Maatschappij aangegaan, heeft de Colombiaansche regeering het recht van inspectie en censuur in oorlogstijd. Engeland diende een klacht in, dat dit station door onbevoegden bediend werd; de Colombiaansche regeering heeft toen het station laten sluiten, maar het later, toen er geschikte krachten voor gekomen waren, weer laten openen. Toen er nu een klacht inkwam, dat het Station in handen van vreemdelingen was, heeft de Regeering die vreemdelingen weggezonden en het met eigen personeel zelf bediend. Opnieuw kwamen er klachten, dat gewone, duidelijke woorden en zinnen een geheime beteekenis hadden, doch de Colombiaansche regeering oordeelde deze klacht niet voldoende om het station opnieuw voor den handel te laten sluiten en deed het ook niet. En daarover gaat nu de Engelsche klacht over de schending der neutraliteit.

De Engelschen vreezen, dat zich eenige Duitschers verscholen hebben in Turbo, waar zij van geheime draadlooze stations gebruik zouden maken, maar de Regeering van Colombia heeft een onderzoek ingesteld te Cartagena, Turbo en Quito en vond het stoomschip *Oscar* verlaten. Dit schip behoort aan de United Fruit Company en de installatie voor draadlooze telegrafie was niet in orde. De Regeering heeft het apparaat onbruikbaar gemaakt.

De Britsche regeering heeft aan Washington dank laten betuigen voor deze mededeelingen.

LONDEN 20.— De Gezant van Chili heeft bij de Britsche Regeering protest aangeteekend tegen het doorlaten en niet censureeren van een persbericht, dat de Chileensche regeering na het zeegevecht dicht bij de kusten van Chili, zeer belangrijke mededeelingen zoude hebben gedaan aan de Duitschers.

De Gezant heeft zich zeer sterk uitgedrukt over het verspreiden van dit anoniem bericht, als zoude de Regeering van Chili de neutraliteit geschonden hebben.

De Britsche Regeering heeft aan de Chileensche haar excuse aangeboden.

Een nachtelijk gevecht bij Yperen.

De correspondent van de „Times" in Noord-Frankrijk meldde reeds, dat de Engelsche troepen te Yperen na een gevecht van vijf dagen den vijand vijftien mijlen achteruit hadden gedreven. Thans kan hij dit bericht bevestigen. De Duitsche troepen stonden daar onder bevel van den kroonprins van Beieren, van wien gemeld wordt, dat hij gewond zou zijn.

Na de Duitsche aanvallen op de linie van het Yperen-kanaal op Vrijdagmorgen te hebben afgeslagen en den vijand ontzaglijke verliezen te hebben toegebracht, trokken de verbondenen naar het Noorden en Oosten over de open velden, den vijand voor zich uitdrijvende. Voor het vallen van den nacht hadden zij Langhemarck bereikt en rond het dorp verschanste stellingen in gereedheid gebracht. Hier werd de vijand aangevallen, en met zware verliezen teruggedreven. Toen de duisternis over het dorp viel, hield het gebulder van het kanon op en een vredige nacht volgde op zulk een verwoeden en uitputtenden dag.

Plotseling een schril gefluit. Met petroleum begoten kreupelhout vlamt op en werpt hun gloed over het tooneel. Massa's soldaten springen op, uit de beetwortel-velden, een paar honderd meter van onze loopgraven. Onder het schetteren der trompetten, geschreeuw en gezang rennen zij op onze positie aan.

Ofschoon bij verrassing overvallen, waren onze dapperen niet onvoorbereid. Zij namen hunne plaatsen in de loopgraven in, en hielden deze bezet, en zonden een verschrikkelijk vuur op den vijand, met geweren en mitrailleuses Ook de vijand antwoordt met geweren en mitrailleuses en trekt voort, altijd begeleid door trompetgeschal en kreten van „Hoch! Hoch!" Zij kwamen in dichte massa's; zij vielen bij honderden. Zij kwamen tot op 30 yards van de loopgraven. Dan weken zij terug.

Drie signalen op een fluitje — de terugtocht wordt bevolen. Onze mannen sprongen uit de loopgraven en gingen er met de bajonet op in. De slachting was verschrikkelijk. Een handgemeen in den grillegen schijn van het brandend kreupelhout. Velen der vijanden smeekten om genade. Van beide zijden werd geen kwartier gegeven; het gevecht was te wanhopig. Bajonet en kogel deden hun werk.

De vijand werd teruggedreven op Rousselaere. Een batterij en verscheidene machine-geweren werden buitgemaakt. Duizenden gevangenen werden gemaakt, waaronder een generaal en verscheidene andere officieren.

De Maasb.

De strijd om en bij Calais.

Ik stond, zoo schrijft de „Times"-correspondent, d.d. 18 Oct., van middag op de brug, die het station van Calais overspant, als men pleegt te staan op Clare Bridge over de Cam, kijkend naar de voorbij varende schuiten en bootjes. Daar is een gedurig komen en gaan onder de brug. Een trein met gewonden stoomt langzaam nader en rijdt voorbij. In een van de hoeken van den couloir vangt ge een glimp op van den rood beranden mantel van een Roode-Kruis-zuster.

Honderden vluchtelingen staan samengepakt op het perron te wachten op een trein, die hen onverschillig waarheen, zal brengen.

Zittende op een omgekeerden emmer is een jonge vrouw bezig een broos kindeke te voeden.

Afdeelingen soldaten komen binnen marcheeren, nemen plaats in de treinen en vertrekken naar „là-bas," waar gevochten wordt.

Overal hangt er een geur van samengeperste en arme menschelijkheid.

Een week geleden wist Calais niet waarheen het zou vluchten.

De Duitschers kwamen met onweerstaanbare kracht aanstormen en moedige „burgers" berekenden al de kansen van een nieuw beleg. Maar de troepen der bondgenooten kwamen het eerst aan en wat er ook van zij, von Kluck's plannetje mislukte.

Verleden Donderdagavond een week geleden, werd een voelhoorn uitgestoken in de richting van Hazebrouck. Wanneer deze plaats was genomen, zou een aanval op Calais niet moeilijk geweest zijn, maar de poging mislukte en Vrijdagnacht nam de Fransche cavalerie het offensief en volbracht een zeer dapper wapenfeit.

De Pruisen hielden den rechteroever van de Leye sterk bezet. Zoeklichten en mitrailleuses werden gericht op de twee mogelijke doorwaadbare plaatsen bij Neuville en Estaires.

Het overtrekken moest evenwel plaats hebben en de bevelhebber der Fransche ruiterij wist, onder bedekking van den nacht, zijne mannen samen te brengen op een punt, niet ver van Aire op den linkeroever der rivier, zonder ontdekt te worden. Hier was de strooming snel en het water diep en de Duitschers hadden klaarblijkelijk op dit punt de rivier ondoorwaadbaar gedacht.

Een man van den troep, die een uitmuntend zwemmer was, trok snel zijn kleeren uit en sprong in de rivier, terwijl hij een dun koord meenam.

Toen hij den tegenoverliggenden oever had bereikt, haalde hij een zwaarder touw van den overkant naar zich toe, bond het snel vast en onmiddellijk begonnen mannen en paarden over te zwemmen.

Toen de dageraad gekomen was stonden er 2000 Fransche dragonders op den rechteroever van de Leye. De uhlanen zagen, dat zij in de minderheid waren en in de flank afgesneden en trokken naar Armentières terug.

De Duitschers hebben een groot combinatievermogen, zoodat men zou kunnen meenen, dat zij zelfs met den tijd een verdrag gesloten hadden. Antwerpen viel just op het oogenblik, dat de opmarsch naar het Westen begon.

Misschien had keizer Wilhelm, evenals Napoleon, bevel gegeven het „miserabel Engelsch legertje" de zee in te jagen. In ieder geval heeft het in het Zuiden zijn terrein weten te behouden.

De verdedigingswerken van Calais zijn niet geheel en al kunstmatig. In het Zuiden der stad, rondom Frethun, ligt laag terrein en uitgestrekte moerassen. Zonder twijfel zouden de Franschen, evenmin als de Belgen, aarzelen de streek onder water te laten loopen, wanneer de Duitschers te kort bij komen.

Recht naar St. Omer is hetzelfde het geval en het is geen ongewoon verschijnsel de boeren in deze streek, zelfs op gewone tijden, in bootjes naar hun werk te zien gaan.

Zulk een verdedigingsmethode moet den Duitschen opmarsch tot op een of twee wegen beperken, die gemakkelijk door de artillerie kunnen worden bestreken. De Franschen hebben de superioriteit van hunne „soixante-quinze" reeds doen blijken en men zal in het vervolg nog heel wat hooren van het nieuwe 15 c. M. Creusot veldgeschut.

Men kan in herinnering brengen, dat bij het begin der campagne, de firma Creusot de Fransche regeering 6 batterijen zwaar veldgeschut ten geschenke gaf, dat gebouwd was op bestelling van een vreemde mogendheid. Deze kanonnen hebben bewezen van eene enorme waarde te zijn. Zij dragen zeer ver en kunnen over de wegen vervoerd worden uit het gezicht en het bereik van alle Duitsche kanonnen, uitgezonderd de allerzwaarste. Zij bezitten ook het voordeel, dat zij even bewegelijk zijn uit het oogpunt van het opstellen en het richten als de „75's".

De zware Duitsche kanonnen hebben bewezen, dat moderne vestingwerken als papier kunnen worden uiteen gescheurd, maar zij hebben ook opnieuw bewezen, dat modder en opgewoelde wegen onoverkomelijke moeilijkheden zijn en slechts weinige van deze zware 42 c. M. kanonnen zullen hun weg over den Rijn terug weten te vinden.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 28 NOV. – 12 DEC.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Nickerie *	J P v d Borden	29 Nov.	New-York	30 Nov.	Amsterdam
Merida	A Johanson	2 Dec.	Maracaibo	3 Dec.	Maracaibo
Philadelphia	H Hichborn	2 „	La Guayra	2 „	New-York
Maracaibo	G W Goodman	5 „	New-York	5 „	Maracaibo
Pr. der Nederl.	N C v Baaren	5 „	Amsterdam	6 „	New-York
Merida	A Johanson	7 „	Maracaibo	7 „	La Guayra
Merida	A Johanson	9 „	La Guayra	10 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	10 „	Maracaibo	10 „	New-York
Caracas	Furst	10 „	New-York	10 „	La Guayra
Pr Maurits **	N de Boer	13 „	New-York	13 „	Amsterdam
Viking	Jenken	5 Dec.	La Guayra	5 Dec.	Maracaibo
Albanian	v Popham	5 „	Pto Cabello	5 „	Liverpool
Siena	F Ferraro	10 „	Colon	10 „	Genova

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Estelle H	29 Nov.	Aruba	*Nereida H*	29 Nov.	Sto Domingo
Margarita C	29 „	Aruba	*Hirondelle H*	2 Dec.	Maracaibo
Virginia H	29 „	Vela Coro	*Juan Luis H*	2 „	Aruba
Metcor H	30 „	Vela Coro	*20 de Julio*	2 „	Rio Hacha
Juan Luis H	30 „	Aruba	*Estelle H*	5 „	Isl Barlov.
Abeona H	30 „	Pto Rico	*Silfide H*	7 „	Bonaire
Providencia V	2 Dec.	Maracaibo			
Silfide H	2 „	Pto Rico			

* De *Nickerie* zal van New York rechtstreeks naar Holland vertrekken.
** Dit stoomschip komt hier eerst aan op 24 December.